

สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี

วันที่ 2 กรกฎาคม 2567

ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตในการดำเนินนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทย

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการพิจารณาและความเห็นในภาพรวมของข้อเสนอแนะตามมาตรการป้องกันการทุจริตในการดำเนินนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทยตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ และแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรับทราบต่อไป

เรื่องเดิม

1. คณะรัฐมนตรีมีมติ (9 เมษายน 2567) รับทราบข้อเสนอแนะตามมาตรการฯ ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) เสนอ และให้ กค. เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ (กต.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) [สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)] กระทรวงพาณิชย์ (พณ.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) สำนักงบประมาณ (สงป.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้ข้อยุติ โดยให้ กค. สรุปผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ/ความเห็นในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจาก สลค. เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

2. คณะรัฐมนตรีมีมติ (11 มิถุนายน 2567) รับทราบรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2567 (ตามข้อ 1) ตามที่ กค. เสนอ เช่น การสอบถามความเห็นตามข้อเสนอแนะของมาตรการฯ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 หน่วยงานการจัดประชุมเพื่อระดมความเห็นเพิ่มเติมภายหลังจากได้รับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2567 และให้ กค. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2567 ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้ กค. สรุปผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ/ความเห็นในภาพรวม แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปภายใน 2 สัปดาห์ รวมทั้งให้แจ้งความคืบหน้าการดำเนินการในเรื่องนี้ของ กค. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบด้วย

สาระสำคัญของเรื่อง

กค. รายงานว่า ได้พิจารณาข้อเสนอแนะตามมาตรการฯ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวน 11 ประเด็น มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นรวม 9 หน่วยงาน ได้แก่ (1) กต. (2) อว. (สวทช.) (3) พณ. (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) (4) มท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) (5) สธ. (6) อก. [สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)] (7) สงป. (8) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และ (9)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ซึ่ง กค. ได้มีหนังสือถึงหน่วยงานดังกล่าวเพื่อขอทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นปัญหาและได้จัดประชุมเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2567 เพื่อให้ได้ข้อยุติร่วมกันและได้มีการรับรองรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2567 ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	สรุปผลการพิจารณา
(1) ประเด็นที่หน่วยงานต้องดำเนินการต่อ จำนวน 5 ประเด็น	
(1.1) การดำเนินนโยบายที่อาจมีอุปสรรค หากในอนาคตประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกความตกลงการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Government Procurement Agreement: GPA) และความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership: CPTPP) (ปัจจุบันไทยยังไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกแต่เป็นผู้สังเกตการณ์) ควรให้ กค. พณ. และ กต. นำแนวทางที่ประเทศไทยสามารถดำเนินการได้ 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 การขอใช้มาตรการในระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional measures) เช่น การใช้แต้มต่อซึ่งประกาศไว้ล่วงหน้า* เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายในไทย และแนวทางที่ 2 การระบุข้อยกเว้นสำหรับภาคอุตสาหกรรมและกลุ่มธุรกิจเป้าหมายมาใช้ประกอบการขับเคลื่อนนโยบายและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว	ให้ กค. พณ. (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) และ กค. (กรมบัญชีกลาง) นำทั้ง 2 แนวทางไปใช้ประกอบการพิจารณาเจรจาต่อไป
(1.2) ปัญหานวัตกรรมไทยไม่มีความชัดเจน ควรกำหนดแนวทางในการให้สิทธิพิเศษแก่ผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยให้มีความแตกต่างกันตามระดับนวัตกรรมไทย ซึ่งอาจจำแนกระดับนวัตกรรมไทยออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 นวัตกรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ และระดับที่ 2 นวัตกรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยและในการจำแนกระดับนวัตกรรมไทย ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ชัดเจนและครอบคลุมถึงความเหมาะสมในประเด็นต่าง ๆ	ให้ สวทช. นำข้อเสนอไปดำเนินการต่อไป อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ สวทช. อยู่ระหว่างศึกษาเรื่องนี้และจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน และเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นอกจากนี้ ให้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร การจำแนกกลุ่มสินค้าบัญชีนวัตกรรมในรูปแบบที่ทำให้สิทธิประโยชน์เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติความเป็นไปได้ในการกำหนด Local Content ร้อยละ 50 รวมทั้งให้มีแนวทางการตรวจสอบด้วย
(1.3) ผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยยังไม่ได้ได้รับความเชื่อมั่นจากภาครัฐ ควรทบทวนหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทยให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้น โดยกำหนดแนวทางการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การร่วมกับ สมอ. กำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรม	- ให้ สวทช. รับข้อเสนอแนะไปดำเนินการโดยให้ประสานกับ สมอ. เพื่อกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) สำหรับสินค้าบัญชีนวัตกรรมไทยที่เป็นสินค้าใหม่ที่ยังไม่มีการใช้งานอย่างแพร่หลาย

	- ให้ สมอ. ร่วมกับ สวทช. กำหนด มอก. ให้กับสินค้าที่ขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทยมากขึ้น - สวทช. อยู่ระหว่างการทบทวนหลักเกณฑ์การตรวจสอบคุณสมบัติผลงานนวัตกรรมครอบคลุมถึงสินค้าที่อยู่ในบัญชีเดิมและสินค้านวัตกรรมใหม่ที่กำลังจะขึ้นทะเบียนโดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน
(1.4) ภาครัฐขาดการติดตามและประเมินผลการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทยที่มีประสิทธิภาพ ควรกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจน เช่น แนวทางการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณภาครัฐในการจัดซื้อ จัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทย โดยเชื่อมโยงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุส่งเสริมนวัตกรรม (สงป.) และระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement System: e-GP) (กรมบัญชีกลาง) เข้าด้วยกัน	ทุกหน่วยงานเห็นด้วย โดยมอบ สวทช. ประเมินผลสัมฤทธิ์ ของสินค้าในบัญชีนวัตกรรมไทยทั้งในด้านการใช้งานและคุณภาพ
(1.5) การแข่งขันไม่เป็นไปตามกลไกการตลาดอย่างเป็นธรรมและความเสี่ยงในการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนแนวทางการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมโดยตรงจากผู้ประกอบการที่อยู่ในบัญชีนวัตกรรมไทย ซึ่งผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมนั้น ๆ ได้มีการกำหนดราคาไว้แล้ว รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษแก่หน่วยงานของรัฐในการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมที่อยู่ในบัญชีนวัตกรรมไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่อยู่ในบัญชีนวัตกรรมไทย เพื่อป้องกันไม่ให้นโยบายดังกล่าวเป็นช่องว่างแห่งกฎหมายที่นำไปสู่ความเสี่ยงของการเป็นตลาดผู้ขาย การผูกขาด และการทุจริตเชิงนโยบาย	- ให้ สวทช. ปรับลดระยะเวลาการส่งเสริม สนับสนุนให้เหมาะสมและกำหนดกรอบวงเงินรายได้ - ให้ สงป. ปรับปรุงราคาให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง
(2) ไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณา จำนวน 5 ประเด็น	
(2.1) คุณสมบัติของผู้ขายผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เสนอราคากับหน่วยงานของรัฐควรกำหนดแนวทางการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้จำหน่ายและผู้แทนจำหน่ายให้มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้	ไม่มี ประเด็นที่ ต้องพิจารณา เนื่องจากในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีการตรวจสอบการมีผลประโยชน์ร่วมกันอยู่แล้ว ประกอบกับสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นว่า การดำเนินการดังกล่าว เป็นหน้าที่

เสนอราคากับหน่วยงานของรัฐก่อนการประกาศขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทย	ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องกำชับให้มีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด
(2.2) ผู้ประกอบการไม่แสดงข้อมูลโครงสร้างราคาต้นทุนของผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย ควรกำหนดแนวทางการให้สิทธิพิเศษแก่ผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยเพิ่มเติม เช่น การกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องแสดงข้อมูลโครงสร้างราคาต้นทุนของผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย โดยมี สปป. เป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาความลับข้อมูล	ไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณา เนื่องจากเป็นเรื่องที่ สปป. ดำเนินการอยู่แล้ว โดยผู้ประกอบการรายใดที่ไม่ยื่นแบบโครงสร้างราคาต้นทุนของผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยและเอกสารประกอบที่จำเป็น สปป. จะไม่ตรวจสอบราคา จัดทำและประกาศบัญชีนวัตกรรมไทยจนกว่าจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน
(2.3) ระบบสืบค้นบัญชีนวัตกรรมไทยมีการกำหนดชื่อและรหัสผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยไม่ตรงกับชื่อและรหัสสินค้าหรือบริการในระบบ e-GP ควรกำหนดแนวทางการปรับปรุงฐานข้อมูลในระบบสืบค้นบัญชีนวัตกรรมไทยของ สปป. ให้มีชื่อและรหัสตรงกับชื่อและรหัสสินค้าหรือบริการในระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลางและในระยะยาวอาจพิจารณาจัดทำหมวดรายการผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยในระบบสืบค้นบัญชีนวัตกรรมไทยให้เป็นรหัสมาตรฐานสากล (UNSPSC)	ไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณา เนื่องจาก (1) การตั้งชื่อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยของ สปป. และกรมบัญชีกลางมีความสอดคล้องกันอยู่แล้ว (2) ปัจจุบันระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลางรองรับการค้นหารหัสบัญชีนวัตกรรมไทยของ สปป. อยู่แล้ว (3) การค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ของ สปป. ไม่ได้กำหนดให้ค้นด้วยรหัส UNSPSC แต่สามารถค้นได้ด้วยชื่อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยที่ สปป. กำหนด ส่วนการค้นหาในระบบ e-GP สามารถค้นได้ทั้งรหัส UNSPSC และชื่อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย
(2.4) ภาครัฐขาดการชักจูงความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ควรกำหนดแนวทางการชักจูงความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย เพื่อให้ถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน	ไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณา เนื่องจากข้อหาหรือมีจำนวนน้อยและไม่ซับซ้อน รวมทั้งแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐไม่ขัดแย้งกับความเห็นของสำนักงาน ป.ป.ช. จึงยังไม่จำเป็นต้องชักจูงความเข้าใจในตอนนี้ ประกอบกับหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้
(2.5) ปัญหาการทุจริตในการจัดซื้อยาในบัญชีนวัตกรรมไทย ควรให้ สธ. และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ขับเคลื่อนข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิ	ไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณา เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อยู่. และสำนักงาน ป.ป.ช. มีการขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวอยู่แล้ว โดยมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประกาศ สธ.

สวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ เช่น การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมและกฎหมายอื่นที่มีความเกี่ยวข้องให้แก่บริษัทผู้จำหน่ายยาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	เรื่อง เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายของ สธ. พ.ศ. 2564
(3) ประเด็นที่ควรเน้นในการดำเนินการ จำนวน 1 ประเด็น	
การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดควรให้ สก. มท. และ กค. (กรมบัญชีกลาง) กำหนดแนวทางในการกำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	ควรเน้นหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบโดยให้ความสำคัญเรื่องวงเงิน การตรวจสอบหน่วยงานที่ดำเนินการผิดบ่อยครั้งรวมทั้งควรมีวิธีการรายงานให้ภาคประชาชนทราบด้วย

* สมาชิกความตกลงสามารถต่อรองเงื่อนไขในการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างประเทศได้ตามความเหมาะสม โดยต้องมีการตกลงหรือหารือกันไว้ล่วงหน้า

2. เรื่อง แนวทางการส่งเสริมประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและการใช้จ่าย

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอดังนี้

1. แนวทางการหยุดการดำเนินการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรด้านคลังสินค้าทัณฑ์บน¹ เพื่อขายสำหรับร้านค้าปลอดอากรขาเข้าของผู้ประกอบการ

2. ผลประโยชน์และผลกระทบของการหยุดการดำเนินการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรด้านคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้านค้าปลอดอากรขาเข้าที่ กค. ได้ศึกษาไว้ในเบื้องต้น ทั้งนี้ กค. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการติดตามและประเมินผลของการหยุดการดำเนินการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรด้านคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้านค้าปลอดอากรขาเข้าอย่างใกล้ชิดต่อไป

สาระสำคัญ

1. คณะรัฐมนตรีมีมติ (28 พฤศจิกายน 2566) เห็นชอบในหลักการการดำเนินมาตรการส่งเสริมประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและการใช้จ่าย (มาตรการฯ) และมอบหมายให้มีการดำเนินการศึกษารายละเอียด ผลประโยชน์และผลกระทบ ทั้งในมิติของเศรษฐกิจ การคลัง และสังคม รวมทั้งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ตามที่ กค. เสนอ ซึ่งรวมถึงการพิจารณาความเหมาะสมในการยกเลิกการอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้านค้าปลอดอากรขาเข้า รวมถึงการยกเว้นอากรของที่ซื้อจากร้านค้าปลอดอากรสำหรับผู้โดยสารขาเข้าเพื่อส่งเสริมการบริโภคและการใช้สินค้าภายในประเทศ² โดยมอบหมาย กค. พิจารณาความเหมาะสมในการดำเนินมาตรการดังกล่าว

2. กค. ได้พิจารณาแล้ว สามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 หลักการ : ปัจจุบันผู้ที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรผ่านทางท่าอากาศยานนานาชาติ โดยทั่วไปสามารถซื้อสินค้าโดยได้รับสิทธิยกเว้นอากรตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (1) ของที่ผู้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรซื้อเพื่อใช้เองเป็นการส่วนตัว หรือใช้ในวิชาชีพ ราคารวมกันไม่เกินสองหมื่นบาท (2) บุหรี่ ปริมาณไม่เกินสองร้อยมวน หรือซิการ์ หรือยาเส้น ปริมาณไม่เกินอย่างละสองร้อยห้าสิบกกรัม หรือหลายชนิด

รวมกัน ปริมาณไม่เกินสองร้อยห้าสิบกกรัม แต่บุหรืต้องมีปริมาณไม่เกินสองร้อยมวน และ (3) สุรา ปริมาณไม่เกินหนึ่งลิตร ทั้งนี้ การได้สิทธิซื้อสินค้าต่าง ๆ ภายในร้าน Duty Free ขาเข้า ย่อมทำให้โอกาสในการจับจ่ายในการบริโภคและการซื้อสินค้าภายในประเทศมีน้อยลง ดังนั้น กค. จึงมีแนวคิดที่จะศึกษาความเหมาะสมในการยกเลิกการอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้าน Duty Free ขาเข้า รวมถึงการยกเว้นอากรของที่ซื้อจากร้าน Duty Free สำหรับผู้โดยสารขาเข้า เพื่อส่งเสริมการบริโภคและการใช้สินค้าภายในประเทศ โดยมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงวงเงินใช้จ่ายในร้าน Duty Free ขาเข้าดังกล่าวมากระจายหมุนเวียนในประเทศ ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในภาพรวมได้มากยิ่งขึ้น

2.2 ข้อมูลและสถิติ : ร้าน Duty Free ขาเข้า³ ที่ตั้งอยู่ ณ ท่าอากาศยาน ภายในบริเวณพื้นที่ห้องผู้โดยสารขาเข้าเพื่อแสดงและขายให้แก่ผู้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ปัจจุบันมีนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้าน Duty Free ขาเข้า จำนวน 3 ราย ดำเนินกิจการในท่าอากาศยานนานาชาติ 8 แห่งทั่วประเทศ ได้แก่ (1) ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (2) ท่าอากาศยานดอนเมือง (3) ท่าอากาศยานเชียงใหม่ (4) ท่าอากาศยานภูเก็ต (5) ท่าอากาศยานหาดใหญ่ (6) ท่าอากาศยานอุตุตะเถา (7) ท่าอากาศยานสมุย และ (4) ท่าอากาศยานกระบี่ โดยจากสถิติของกรมศุลกากร ในปี 2566 มียอดจำหน่ายสินค้าปลอดอากรในร้าน Duty Free ขาเข้ารวมทั้งสิ้นเป็น จำนวน 3,021.75 ล้านบาท

2.3 แนวทางการดำเนินการ :

2.3.1 กค. ได้พิจารณาจากข้อกำหนดแล้ว พบว่า ประกาศกรมศุลกากรที่ 44/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข เกี่ยวกับคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร (ประกาศกรมศุลกากรฯ) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการระงับสิทธิการประกอบกิจการร้านค้าปลอดอากรตามข้อ 21 และ 22 ที่ได้กำหนดเกี่ยวกับการพักใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากรในกรณีที่ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขในการอนุญาต โดยมีได้บัญญัติเกี่ยวกับการระงับสิทธิในกรณีอื่น ๆ ไว้

2.3.2 แต่จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการร้านค้าปลอดอากรทั้ง 3 ราย ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมศุลกากร โดยยืนยันที่จะหยุดการดำเนินการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรด้านคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้าน Duty Free ขาเข้าตามนโยบายของรัฐบาลจนกว่ารัฐบาลจะมีการยกเลิกนโยบายดังกล่าว

2.3.3 กค. พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีผู้ประกอบการมีความยินดีในการหยุดดำเนินการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรด้านคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้าน Duty Free ขาเข้า เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับหลักการที่ กค. มีแนวคิดจะแปลงวงเงินใช้จ่ายในร้าน Duty Free ขาเข้ามาหมุนเวียนใช้จ่ายในประเทศได้ โดยไม่ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อยกเลิกการอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้าน Duty Free ขาเข้า

3. กค. ได้ศึกษาผลประโยชน์และผลกระทบของการหยุดการดำเนินการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรด้านคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้าน Duty Free ขาเข้า โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติ : นักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มการใช้จ่ายใช้สอยในประเทศมากขึ้น และมีการกระจายการใช้จ่ายและการบริโภคสินค้าและบริการภายในประเทศ

อย่างกว้างขวาง โดยหากมีการหยุดการดำเนินการจำหน่ายสินค้าในร้านค้าปลอดอากรขาเข้า 1 ปี คาดว่าจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่อคนต่อทริปเพิ่มขึ้นประมาณ 570 บาท

3.2 ผลต่อการใช้จ่ายของผู้เดินทางชาวไทย : ผู้เดินทางชาวไทยอาจจะเลือกใช้จ่ายซื้อสินค้าปลอดอากรจากประเทศต้นทางเพื่อทดแทนหรือใช้จ่ายซื้อสินค้าประเภทเดียวกันในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยขึ้นกับปัจจัยในการตัดสินใจที่แตกต่างกัน

3.3 ผลต่อผู้ประกอบการภายในประเทศ : ผู้ประกอบการคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้าน Duty Free จะมีการสูญเสียรายได้จากการจำหน่ายสินค้าในร้าน Duty Free ขาเข้า อย่างไรก็ดี หากมีการหยุดการดำเนินการจำหน่ายสินค้าในร้าน Duty Free ขาเข้าเป็นระยะเวลา 1 ปี คาดว่าจะส่งผลให้ผู้ประกอบการร้านค้าและผู้เกี่ยวข้องในภาคการท่องเที่ยว ตลอดจนร้านค้าทั่วไป เสมือนได้รับเม็ดเงินหมุนเวียนใหม่เพิ่มเติมสูงสุด 3,460 ล้านบาทต่อปี เป็นการสร้างโอกาสและส่งผลเชิงบวกต่อการผลิต การลงทุน และการจ้างงานได้ต่อไป

3.4 ผลต่อรายได้ของภาครัฐ : เม็ดเงินหมุนเวียนมีการกระจายสู่ผู้ประกอบการร้านค้าในวงกว้างเพิ่มมากขึ้น และส่งผลให้เกิดการขยายฐานการจัดเก็บภาษีของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม

3.5 ผลต่อเศรษฐกิจในภาพรวม : กรณีที่มีการหยุดดำเนินการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรด้านคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายสำหรับร้าน Duty Free ขาเข้า เป็นระยะเวลา 1 ปี คาดว่าจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Domestic Product: GDP) ขยายตัวได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.012 ต่อปี

¹ คลังสินค้าทัณฑ์บน คือ พื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรเพื่อใช้สำหรับเก็บของ (คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับตู้คอนเทนเนอร์ หรือสร้างเรือ คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับเก็บน้ำมัน) หรือแสดงและขายของที่เก็บ [คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร (Duty Free) คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับจัดแสดงหรือนิทรรศการ คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อกิจการจำหน่ายสินค้าปลอดอากรบนเที่ยวบิน] หรือผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดกับของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน (คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า คลังเสบียงทัณฑ์บน)

² คือ การยกเลิกคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นพื้นที่แสดงและขายของ (ร้าน Duty Free ขาเข้า) เพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติหรือคนไทยที่เดินทางกลับเข้ามาในประเทศเกิดการจับจ่ายซื้อของในประเทศแทนที่จะซื้อสินค้าจากในร้าน Duty Free ขาเข้าดังกล่าว

³ ร้านค้า Duty Free คือ คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากรโดยเป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายประเภทร้านค้าปลอดอากรขาเข้าที่อธิบดีกรมศุลกากรอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามความในมาตรา 116 (2) แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ที่บัญญัติให้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนให้ดำเนินการแสดงและขายของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนได้

